

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/71/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5716210279
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5716210279.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a JUDr. Jany Kotrčovej, v právnej veci žalobcov: 1/ V. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z.. G. XXXX/XX, XXX XX I., 2/ Z. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z.. G. XXXX/XX, A. XX I., obaja právne zastúpení: JUDr. Daniel Vanko, advokát so sídlom Z. Y. XX/XXX, XXX XX I., proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 810 11 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO : 47 233 516, o zaplatenie 2.066,48 € s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Martin, č.k. 21C/255/2016-154 zo dňa 8. novembra 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v rade 1/ a žalobkyni v rade 2/ spoločne a nerozdielne istinu 1.100,18 € a úrok z omeškania 5 % ročne z tejto sumy od 11.4.2016 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšku žalobu z a m i e t a .

Žiadna zo sporových strán n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi v rade 1/ a žalobkyni v rade 2/ sumu 2.066,48 € spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne od 11.04.2016 do zaplatenia. Vyslovil, že žalobcovia majú voči žalovanému právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Poukázal na to, že predchádzajúcim rozsudkom č. k. 21C/255/2016-88 zo dňa 27.04.2017 zaviazal žalovaného, aby žalobcom zaplatil uplatnenú sumu spolu s úrokom z omeškania od 11.04.2016 do zaplatenia a vo zvyšnej časti uplatnený úrok z omeškania zamietol. Nebolo sporné, že žalovaným poskytnutý sporný úver je bezúročný a bezpoplatkový, pretože o tejto skutočnosti právoplatne rozhodol Okresný súd Martin rozsudkom sp. zn. 10C/60/2015 zo dňa 01.07.2015. Rovnako nebolo sporné, že na istinu úveru zaplatili žalobcovia žalovanému o 2.066,48 € viac než boli povinní, a teda nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia im vznikol. Uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 7Co/270/2017-123 zo dňa 28.02.2018 bol pôvodný rozsudok zrušený a vrátený súdu prvej inštancie na ďalšie konanie s tým, že súd prvej inštancie má vyzvať žalovaného na doplnenie vznesenej námietky premlčania a v prípade, ak námietka bude riadne doplnená, je dôvodné z hľadiska uvedených skutkových tvrdení označených a predložených dôkazov námietku vyhodnotiť, ak doplnená nebude, môže vychádzať iba zo zisteného skutkového stavu bez toho, aby sám z vlastnej iniciatívy doplňoval skutočnosti týkajúce sa vznesenej námietky premlčania. Na základe toho vyzval žalovaného podaním zo dňa 02.08.2018, aby vznesenú námietku premlčania doplnil a špecifikoval, na čo reagoval podaním z 13.08.2018, kde

uviedol, že uplatňuje námietku premlčania nároku v rozsahu trojročnej objektívnej premlčacej lehoty počítanej späť ku dňu podania žaloby. Zároveň pripojil prehľad realizovaných platieb a výpis z účtovnej evidencie, ktorý sa týka spornej úverovej zmluvy. Zo spornej úverovej zmluvy vyplýva, že každá z dohodnutých 42 splátok vo výške 80,37 € (vrátane úrokov) má osobitne dohodnutý termín splatnosti. Vo väzbe na platobnú históriu reálneho splácania úveru je potrebné porovnať splatenú sumu s dohodnutou sumou istiny a určiť dátum, kedy bola istina v celom rozsahu splatená, a to v súlade s námietkou žalovaného o trojročnej objektívnej premlčacej lehote. Žalovaný napriek výzve takéto údaje potrebné pre posúdenie jeho námietky neposkytol. Bolo by v rozpore so zásadou uvedenou v článku 6 Civilného sporového poriadku o rovnom postavení sporových strán, aby súd z vlastnej iniciatívy analyzoval predloženú účtovnú evidenciu a skúmal, kedy a v akom rozsahu bola istina úveru splatená. Z predloženého výpisu z účtovnej evidencie takáto analýza vykonávaná z vlastnej iniciatívy súdu na úkor spotrebiteľa ani možná nie je, pretože úverová zmluva v rozpore s ustanovením § 9 Zákona č. 129/2010 Z. z. neobsahovala členenie splátky úveru na časť určenú na istinu úveru a časť určenú na úroky a iné poplatky. Preto žalobcovia ako spotrebiteľia nemôžu reálne zistiť, aká časť konkrétnych splátok úveru bola smerovaná na istinu úveru a aká časť splátky bola smerovaná na úroky a iné poplatky. Poukázal na § 9 ods. 3 Zákona č. 129/2010 Z. z., že v prípade, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú obsahuje dohodu o amortizácii istiny, je veriteľ povinný poskytnúť spotrebiteľovi výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Všeobecne pod amortizáciou sa rozumie znižovanie hodnoty majetku za určité obdobie. Teda v dôsledku amortizácie sa znižuje hodnota nesplatennej časti úveru. Podľa spornej zmluvy sa dohodnutá splátka úveru člení na splátku istiny úveru a splátku úrokov. Vierohodným podkladom pre analýzu, aká časť nároku na vrátenie bezdôvodného obohatenia by mohla byť premlčaná, by mohla byť amortizačná tabuľka. Pokiaľ sa žalovaný na základe výzvy súdu chcel účinne brániť uplatnením námietky premlčania, mohol vychádzať z takejto amortizačnej tabuľky. Žalobcovia sa bránili, že voči nejasnej, nekonkrétnej a nekvalifikovanej námietke premlčania nemajú možnosť sa brániť a riadnym spôsobom sa vyjadriť. Vzhľadom na nekvalifikovanú námietku premlčania vznesenú žalovaným nemohol na ňu prihliadnúť a žalobcom nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia priznal v celom rozsahu. O trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 255 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku podal odvolanie žalovaný, ktorý namieta, že z rozsudku nevyplývajú a sú nepreskúmateľné zásadné skutočnosti, a to existencia a dôvod bezdôvodného obohatenia, existencia spoločnej aktívnej vecnej legitímácie žalobcov na podanie žaloby, označenie dôkazov, ktoré súd vykonal a uvedenie skutkových záverov, ktoré súd vyvodil z vykonaného dokazovania a napokon existencia dôvodov preukazujúcich vznik omeškania ku dňu 11.04.2016. Preto rozsudok je v podstatných otázkach nepreskúmateľným a arbitrárnym rozhodnutím. Pôvodný rozsudok v tejto veci bol zrušený ako celok, čiže neprichádza do úvahy ani prístup, pri ktorom by súd odkazoval na pôvodný zrušený rozsudok. Nedostatky súdneho rozhodnutia nie je možné ani odstrániť v odvolacom konaní bez toho, aby nedošlo k porušeniu prístupu dvojinstančnosti sporového konania. Nesúhlasí so záverom súdu, že jeho námietka premlčania bola neurčitá a ide o mylnú argumentáciu. Svoju námietku premlčania špecifikoval tak, že namieta ako premlčané všetky čiastkové platby zahrnuté do žalovanej sumy, ktoré boli vykonané v období pred viac ako 3 rokmi vo vzťahu k dátumu podania žaloby na súde. Po právnej stránke je irelevantné, či tieto platby boli členené alebo nie, pretože námietka premlčania sa uvádza vo vzťahu k nim ako k celku. Skúmanie otázky, aká časť splátky by mala pripadať na úhradu istiny a aká na úrok, nemá s posudzovaním námietky premlčania absolútne nič spoločné. Súčasne z rozsudku nevyplýva jediný zákonný dôvod, pre ktorý súd špecifikáciu žalovanej sumy nežiadal od žalobcu, ale od žalovaného. Dôkazné bremeno v tomto smere bolo na žalobcoch. Špecifikácia splátky nemá k námietke premlčania žiaden význam či spojitosť. V zmysle záverov Najvyššieho súdu SR č. k. 3Cdo 146/2017 nebolo a nie je potrebné žiadne rozpisovanie splátky a jedná sa o nesprávnu úvahu súdu, že postupným splácaním sa mení suma úroku zahrnutá v splátke. Splácanie úveru formou splátok môže mať anuitnú podobu alebo lineárnu podobu. Nemá povinnosť ani vyhotovovať žiadnu amortizačnú tabuľku, nakoľko tá má byť vyhotovená len v prípade zmluvy uzavretej na dobu určitú, čo prípad zmluvných vzťahov, ktorých sa týka prejednávaná vec, nebol. Osobitne namieta, že súd prvej inštancie neuviedol, na základe akých dôkazov a úvah dospel k aktívnej solidarite žalobcov, teda že žalobcovia sú oprávnení spoločne a nerozdielne. Výrok o náhrade trov konania je v rozpore s rozhodnutím vo veci samej, pretože žaloba bola v časti zamietnutá pôvodným rozsudkom a jeho zamietajúci výrok nebol zrušený. Spôsob, akým súd aplikoval § 255 ods. 1 CSP nie je v rozsudku ani len zistiteľný. Navrhuje napadnutý rozsudok zmeniť a žalobu zamietnuť, zároveň žalovanému priznať náhradu trov konania voči žalovanému (pozn. odvolacieho súdu - zrejme žalobcom) v celom rozsahu.

4. Žalobcovia k odvolaniu žalovaného uviedli, že majú za to, že súd prvej inštancie postupoval v súlade s uznesením odvolacieho súdu a vyzval žalovaného, aby námietku premlčania doplnil a špecifikoval. Svoje rozhodnutie náležite odôvodnil. Majú za to, že neboli naplnené odvolacie dôvody špecifikované v ustanovení § 365 ods. 1 písm. b/, d/, f/ a h/ CSP. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, nedopustil sa žiadnej vady konania, postupoval v súlade s uznesením odvolacieho súdu, vykonané dôkazy vyhodnotil a z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil. Poznávajú, že žalovaný tak, ako sa nekalo správal pri poskytnutí úveru, ktorý mu preplatili a ešte ich aj neoprávnene žaloval pred súdom o zaplatenie 462,02 € s príslušenstvom, sa správa aj v tomto konaní. Navrhuje napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať im náhradu trov odvolacieho konania.

5. Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie podala včas sporová strana proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP) na nariadenom pojednávaní pred odvolacím súdom zopakovaním dokazovania, a to oboznámením listinných dôkazov v zmysle ustanovenia § 384 ods. 1 CSP (žaloby, oznámenia veriteľa o schválení úveru, zmluvy o revolvingovom úvere, prehľad platieb, potvrdenia o zrážkach zo mzdy, zoznam splátok v hotovosti, potvrdenia o splátkach v hotovosti, výzva spolu s doručenkou o doručení výzvy adresovanej žalovanému, rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 10C/60/2015, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/692/2015, odpor žalovaného, vyjadrenie žalobcov k odporu a doplnenie námietky premlčania žalovaným) a zároveň preskúmaním rozsudku súdu prvej inštancie v intenciách ustanovenia § 379 a § 380 CSP rozsudok súdu prvej inštancie zmenil v zmysle ustanovenia § 388 CSP tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcom v rade 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne istinu vo výške 1.100,18 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 11.04.2016 do zaplatenia. Vo zvyšku žalobu zamietol a vyslovil, že žiadna zo sporových strán nemá nárok na náhradu trov konania.

6. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil vznesenú námietku premlčania (nevychádzal zo zisteného skutkového stavu, ako to bolo konštatované uznesením odvolacieho súdu, ktorým bolo pôvodné rozhodnutie zrušené), v odôvodnení napadnutého rozsudku sa nevysporiadal so zásadnými skutočnosťami, a to existenciou a dôvodom bezdôvodného obohatenia, existenciou spoločnej aktívnej vecnej legitímácie žalobcov na podanie žaloby, ktorú žalovaný namietal, existenciou dôvodov preukazujúcich vznik omeškania ku dňu 11.04.2016, odvolací súd v zmysle ustanovenia § 384 ods. 1 CSP vo veci zopakoval dokazovanie a vo veci rozhodol. Pôvodný rozsudok č.k. 21C/255/2016-88 zo dňa 27.04.2017 v tejto veci bol zrušený ako celok, preto neprichádza do úvahy ani prístup, pri ktorom by súd prvej inštancie odkazoval na tento pôvodný zrušený rozsudok.

7. Z vykonaného dokazovania mal odvolací súd preukázané, že sporové strany dňa 17.12.2010 uzatvorili Zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru č. 820033432. Oboznámením sa s obsahom tejto zmluvy je zrejmé, že sa nejednalo o revolvingový úver, ale o bežný úver, v zmysle ktorého žalobca v rade 1/ ako dlžník a žalovaná v rade 2/ ako spoludlžníčka požiadali o poskytnutie úverového limitu vo výške 1.500 €, ktorý mal byť vrátený splácaním v počte splátok 42, ktoré boli splatné vždy k 14. dňu v mesiaci, a to v dohodnutej výške 80,37 € mesačne. Celkove sa žalobcovia zaviazali zaplatiť za úver sumu 3.375,54 €. Totožne s právnym názorom vysloveným v rozsudku Okresného súdu Martin sp. zn. 10C/60/2015 zo dňa 01.07.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.10.2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/692/2015 zo dňa 30.11.2015, odvolací súd považuje predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov, nakoľko úverová zmluva neobsahovala podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere upravené v ustanovení § 9 ods. 2 písm. i/ a j/ Zákona č. 129/2010 Z. z. v znení v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len ZoSÚ). V akceptačnom liste, ktorý bol prijatím návrhu na uzavretie zmluvy o úvere sa výška RPMN odchyľuje od RPMN uvedenej v návrhu na uzavretie zmluvy, teda v časti 5 žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru. Akceptácia návrhu zmluvy žalobcov, ktorá obsahovala zmenu v časti RPMN, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Teda v časti RPMN nedošlo k uzavretiu zmluvy a z tohto dôvodu zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala podstatnú náležitosť v písomnej forme, a to RPMN. Úroková sadzba úveru vo výške 70,01 % je podľa názoru odvolacieho súdu v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko niekoľkonásobne prevyšovala priemerné úrokové sadzby požadované bankami v čase uzavretia zmluvy pri úveroch poskytovaných od 1 do 5 rokov spotrebiteľom, keď v 2. polroku 2010 bola priemerná úroková sadzba 12,74 % ročne. Vzhľadom na to dohoda o sadzbe úrokov bola s poukazom na ustanovenie § 39 Občianskeho zákonníka neplatná a v tomto dôsledku

zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala podstatnú náležitosť zmluvy, a to platné dojednanie výšky úrokovej sadzby. Z výpisu z úverového účtu č. 8200033432 zo dňa 03.08.2016, ktorý žalovaný doručil žalobcom, vyplýva, že žalobcovia na úver zaplatili sumu 3.431,11 € a dňa 02.11.2015 žalobca vrátil sumu 80,37 €, teda celkovo žalobcovia zaplatili sumu 3.350,74 €. V konaní nebolo sporné, že žalovaný na účet žalobcov neposkytol sumu 1.500 € ako sumu z úveru, ale len sumu 1.284,25 €, keď sumu 215,75 € nepreviedol na účet žalobcov a túto sumu si ponechal ako odplatu za poskytnutie služby spočívajúcej v možnosti odkladu splatnosti splátok úveru v zmysle čl. 8 bod 1 predmetnej zmluvy. Je nutné konštatovať, že i z tohto dôvodu bola nesprávne určená RPMN v akceptácii žalovaného, keď je zrejme, že pri výpočte RPMN žalovaný vychádzal zo sumy 1.500 € a nie zo skutočne poskytnutej istiny žalobcom, a to zo sumy 1.284,25 €. Z uvedeného vyplýva, že ak žalobcovia na základe zmluvy, ktorá sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov, zaplatili sumu 3.350,74 € a úver im bol poskytnutý vo výške 1.284,25 €, žalovaný sa na úkor žalobcov bezdôvodne obohatil o sumu 2.066,48 €. K bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného došlo z dôvodu uplatnenia zákonnej fikcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o úvere. V prípade zmluvy o úvere, na ktorú sa uplatňuje fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti, sa táto fikcia uplatňuje od jej uzatvorenia, t. j. nejde o situáciu, kedy by dôvod plnenia dodatočne odpadol, keďže tento dôvod (bezúročnosť a bezpoplatkovosť) podľa znenia zákona od počiatku nikdy neexistoval, a to bez ohľadu na to, že bol v zmluve výslovne upravený.

8. Žalobcovia so žalovaným v rade 1/ uzavreli úverovú zmluvu, žalovca v rade 1/ ako dlžníka a žalobkyňa v rade 2/ ako spoludlžníčka. Podľa § 533 Občianskeho zákonníka, kto bez súhlasu dlžníka sa dohodne písomne s veriteľom, že splní za dlžníka jeho peňažný záväzok, stáva sa dlžníkom popri pôvodnom dlžníkovi a obaja dlžníci sú zviazaní spoločne a nerozdielne. V konaní nebolo sporné, že žalobcovia sú manželia a boli manželmi aj v čase uzavretia úverového vzťahu so žalovaným a finančné prostriedky uhrádzané v prospech žalovaného boli vyplácané z prostriedkov patriacich do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov (zrážkami zo mzdy žalobcu v rade 1/, ako aj platbami platenými v hotovosti). Preto u žalobcov je daná solidárna aktívna legitímácia preskúmvanej veci.

9. Žalovaný v odpore proti platobnému rozkazu vzniesol námietku premlčania, ktorú odôvodnil tým, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhajú vydania súm, ktoré uhradili aj pred 05.09.2014 a ide o nároky premlčané po uplynutí premlčacej lehoty. Na základe výzvy súdu upresnil námietku premlčania v rozsahu 3-ročnej objektívnej premlčacej lehoty počítanej späť ku dňu podania žaloby. K upresneniu tejto námietky premlčania pripojil prehľad platieb, ktorý je totožný s prehľadom platieb, ktorý predložili do spisu žalobcovia a na tomto prehľade platieb je vyznačené, že objektívna premlčacia lehota je od splátky 14.09.2013 a subjektívna premlčacia lehota od 14.04.2014. Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 7Co/270/2017-123 zo dňa 28. februára 2018, ktorým zrušil pôvodný rozsudok súdu prvej inštancie, usmernil súd prvej inštancie, aby vyzval žalovaného na doplnenie vznesenej námietky premlčania. V prípade, že táto námietka bude riadne doplnená, je dôvodné z hľadiska uvedených skutkových tvrdení, označených a predložených dôkazov vyhodnotiť, ak doplnená nebude, môže vychádzať iba zo zisteného skutkového stavu bez toho, aby sám z vlastnej iniciatívy doplňoval skutočnosti týkajúce sa vznesenej námietky premlčania. Teda, pokiaľ súd prvej inštancie považoval vznesenú námietku premlčania žalovaného za neurčitú a nešpecifikovanú, mal vychádzať zo zisteného skutkového stavu vo veci.

10. Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za 2 roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil (§ 107 ods. 1 OZ). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za 3 roky a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie za 10 rokov odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 OZ).

11. V prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje 2-ročnú subjektívnu a 3-ročnú, resp. 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Ich vzájomný vzťah je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že oprávnenému ešte plynie druhá premlčacia doba. Pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k vzneseniu námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne (fakticky) došlo, a to bez ohľadu na to, či oprávnený o ňom vedel alebo nie. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu, a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Keďže oprávnený sa o bezdôvodnom obohatení nemôže dozvedieť skôr ako vzniklo, ani subjektívna premlčacia doba nemôže začať plynúť skôr ako objektívna. Z uvedeného vyplýva, že

dĺžka objektívnej premlčacej doby nemôže byť nikdy prekročená, a to ani v prípade, ak by subjektívna doba mala ešte plynúť, prípadne ak plynúť nezačala. Oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor obohatil vtedy, keď skutočne (preukázateľne) zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, a to bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr. To, kedy sa oprávnený dozvedel (dospel k záveru), ako takýto jeho nárok, vyplývajúci z týchto skutkových okolností, možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby vôbec relevantné (rozhodnutie NS SR 1Cdo 67/2011).

12. Splnenie podmienok ustanovenia § 107 ods. 1, 2 OZ nie je možné v každom spotrebiteľskom spore vyhodnocovať rovnako. Naopak je nutné v každom súdenom prípade ich vyhodnotiť osobitne, podľa skutkových okolností zistených v tom-ktorom prípade.

13. Vo vzťahu k začiatku subjektívnej premlčacej lehoty v zmysle ustanovenia § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka znalosť skutkových okolností je skutočnosťou, s ktorou je potrebné sa vysporiadať za účelom zistenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby. Teda v prípade subjektívnej premlčacej doby je jej začiatok viazaný na skutočnú vedomosť oprávneného (spotrebiteľa) o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o osobe, ktorá sa na jeho úkor obohatila. Teda oprávnená osoba musí nadobudnúť vedomosť o týchto skutočnostiach. V preskúmvanej veci je možné ustáliť, že žalobcovia sa o vzniku bezdôvodného obohatenia a kto sa na ich úkor obohatil, dozvedeli rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 10C/60/2015 zo dňa 01.07.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.10.2015. Ako vyplýva z tohto rozsudku, žalobcovia uhrádzali finančné prostriedky v prospech žalovaného a až na základe rozhodnutia v tejto veci, keď bolo vyslovené, že zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktorú žalobcovia uzatvorili so žalovaným, je nutné považovať za zmluvu bez poplatkov a bez úveru, následne začali vo veci konať a podali žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia. Z takéhoto správania žalobcov je možné ustáliť, že pri uzatváraní zmluvy o úvere nemohli mať vedomosť, že plnením nad poskytnutú istinu bude dochádzať k bezdôvodnému obohateniu na ich úkor v prospech žalovaného, keď títo plnili svoje povinnosti zo zmluvy o úvere a až následne v inom konaní pred súdom zistili, že v danej spotrebiteľskej zmluve platí zákonná fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Žalobcovia sa teda skutočne dozvedeli o bezdôvodnom obohatení až právoplatnosťou vyššie uvedeného rozsudku Okresného súdu Martin. Teda pri subjektívnej premlčacej dobe je vždy nevyhnutné skúmať subjektívny moment, kedy sa oprávnená osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto sa na jej úkor obohatil. Na základe toho v preskúmvanej veci je možné ustáliť, že subjektívna premlčacia 2-ročná doba začala plynúť dňa 08.10.2014 a keďže žaloba bola podaná dňa 05.09.2016, táto bola podaná v rámci 2-ročnej premlčacej doby.

14. Ako už bolo vyššie konštatované, prípade bezdôvodného obohatenia v ustanovení § 107 Občianskeho zákonníka je stanovená kombinovaná premlčacia doba tak subjektívna, ako aj objektívna. Objektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, keď k bezdôvodnému obohateniu fakticky došlo, a to bez ohľadu na to, či oprávnený sa o tomto bezdôvodnom obohatení dozvedel. Z prehľadu prijatých platieb v prospech žalovaného vyplýva, že žalobcovia poskytnutú istinu žalovaným (1.284,25 €) splnili splátkou dňa 08.08.2012. Nakoľko však v danom prípade bola žaloba podaná na súde dňa 05.09.2016, všetky splátky uhradené od 08.08.2013 do 05.09.2013 sú premlčané v objektívnej 3-ročnej premlčacej dobe, a preto v tejto časti (966,30 €) nebolo možné žalobe vyhovieť. Na námietku premlčania je súd povinný prihliadnuť. Splátky uhradené žalobcami žalovanému od 06.09.2013 do 14.10.2014 súd priznal a zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia (1.100,18 €) v prospech žalobcov v rade 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne, nakoľko v tejto časti splátky neboli premlčané v objektívnej 3-ročnej premlčacej dobe.

15. Okolnosti, za ktorých sa spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov sú uvedené priamo v zákone (vo vzťahu k prejednávánemu prípadu ZoSÚ). Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcov, že v prejednanom spore plynie 10-ročná objektívna premlčacia doba, nakoľko úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie neúvedením podstatných náležitostí v úverovej zmluve preukázaný nebol. Občiansky zákonník podstatu úmyselného konania nevymedzuje, preto pri posúdení úmyslu žalovaného je potrebné vychádzať z právnej úpravy zavinenia obsiahnutej v trestnom práve. Podľa § 15 Trestného zákona je zavinenie budované na dvoch zložkách - vedomostnej a vôľovej. Podľa stupňa vôľovej zložky sa rozlišuje úmysel priamy a nepriamy. O priamy úmysel pri

bezdôvodnom obohatení podľa OZ ide vtedy ak ten kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil vedel, že svojim konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne, že ho získať chcel. O nepriamy úmysel ide ak ten, kto sa na úkor iného obohatil vedel, že svojim konaním môže získať bezdôvodné obohatenie a pre prípad, že sa tak stane bol s takýmto následkom uzrozumený. Na preukázanie úmyslu žalovaného získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia žalobcov o zaužívaní praxe žalovaného pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, ale je nutné v každom jednotlivom konkrétnom prípade s poukazom na okolnosti uzavretia úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný v čase uzavretia zmluvy a prijatia plnenia na základe takejto zmluvy skutočne vedel alebo aspoň mohol byť uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne obohacuje. Žalovaný uzavrel so žalobcami zmluvu o spotrebiteľskom úvere kde sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Je nesporné, že žalovaný skutočne chcel získať na základe zmluvy o úvere odplatu vo forme poplatku a úrokov za poskytnutý úver, ale táto skutočnosť ešte sama o sebe nepreukazuje jeho úmysel získať bezdôvodné obohatenie. Na preukázanie úmyslu žalovaného nepostačuje konštatovanie o dlhoročnej zaužívanej praxi žalovaného v oblasti spotrebiteľských zmlúv, resp. vedomosť žalovaného, že viaceré nároky uplatnené voči spotrebiteľom boli v dôsledku súdnej kontroly spotrebiteľských zmlúv vyhlásené súdom za neplatné, prípadne úvery poskytnuté spotrebiteľom vyhlásené za bezúročné a bez poplatkov. Aby mohol súd objektívne zhodnotiť vedomostnú zložku úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť, potreboval by osobitne posúdiť okolnosti uzatvárania každej úverovej zmluvy a preukázať, že žalovaný si bol v čase ich uzavretia vedomý skutočnosti, že sa na úkor žalobcov bezdôvodne obohacuje. V prejednávanej veci žalobcovia relevantne nepreukázali, že by v čase uzavretia zmlúv existoval úmysel žalovaného, ktorý by smeroval k bezdôvodnému obohateniu.

16. V tejto súvislosti odvolací súd odkazuje na názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako najvyššej súdnej autority z uznesenia sp. zn. 1Cdo 238/2017 zo dňa 18.10.2018, v ktorom uviedol, že „samotné všeobecné skutočnosti (fakty) o profesionálnom podnikateľskom postavení nebankových subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa)“.

17. Vzhľadom na uvedené okolnosti dospel odvolací súd k záveru, že nie je možné v danej veci aplikovať na beh plynutia premlčacej doby 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu.

18. Odvolací súd teda v danom prípade konštatuje, že 3-ročná objektívna premlčacia doba na vydanie bezdôvodného obohatenia uplynula pri splátkach uskutočnených pred dňom 06.09.2013, nakoľko žalobcovia žalobu na súde podali dňa 05.09.2016. Z uvedeného je zrejmé, že v čase podania žalobného návrhu, t. j. dňa 05.09.2016, nedošlo k uplynutiu 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby a nedošlo k premlčaniu v objektívnej 3-ročnej premlčacej dobe splátok odo dňa 06.09.2013 do 08.10.2015 v celkovej hodnote 1.100,18 €.

19. Vzhľadom na to, že na dôvodne vznesenú námietku premlčania je súd povinný prihliadnuť a premlčaný nárok nemôže priznať, podľa § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovaného zaviazal na vydanie bezdôvodného obohatenia žalobcom v rade 1/ a 2/ v celkovej výške 1.100,18 € konštatujúc, že v tomto rozsahu nedošlo k premlčaniu bezdôvodného obohatenia a vo zvyšnej časti 966,30 € spolu s príslušenstvom zamietol, nakoľko dospel k záveru, že v tejto časti bola žalovaným dôvodne vznesená námietka premlčania, a to v objektívnej premlčacej dobe.

20. V konaní bolo preukázané, že žalobcovia vyzvali žalovaného listom zo dňa 23.03.2016, ktorý bol podľa potvrdenia pošty doručený žalovanému dňa 31.03.2016, aby vydal bezdôvodné obohatenie, a to do 10 dní od doručenia tohto listu. Keďže si žalovaný prevzal výzvu dňa 31.03.2016, lehota na plnenie mu uplynula dňa 10.04.2016 a nasledujúcim dňom 11.04.2016 sa dostal do omeškania s vrátením bezdôvodného obohatenia. Preto odvolací súd aplikujúc ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. priznal žalobcom z dlžnej sumy úrok z omeškania 5 % ročne od 11.04.2016 až do zaplatenia.

21. V prípade zmluvy o úvere, na ktorú sa uplatňuje fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti, sa táto fikcia uplatňuje od jej uzatvorenia, t. j. nejde o situáciu, kedy by dôvod plnenia dodatočne odpadol, keďže tento dôvod (bezúročnosť a bezpoplatkovosť) podľa znenia zákona od počiatku nikdy neexistoval.

Preto žalobcovia od prvej splátky uhradili žalovanému istinu úveru. Z tohto dôvodu sa odvolací súd nestotožnil so záverom vysloveným súdom prvej inštancie, že úverová zmluva neobsahovala rozpis splátky, z ktorej by bolo zrejmé aká časť konkrétnych splátok úveru bola smerovaná na istinu úveru a aká časť na úroky a iné poplatky, čo malo sťažiť možnosť poskytovateľa služby brániť sa uplatnením námietky premlčania. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR k danej otázke, a to sp.zn. 3Cdo/146/2017 zo dňa 22.02.2018 a sp.zn. 4Cdo/211/2017 zo dňa 23.04.2018, v ktorých sa venoval výkladu ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, podľa ktorých je zrejmá možnosť, a tým aj nutnosť eurokonformného výkladu daného ustanovenia s poukazom na čl. 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice Európskeho parlamentu Rady 2008/48/ES zo dňa 23.04.2008, pričom pri svojej argumentácii oba senáty Najvyššieho súdu SR reagovali aj na dovolateľkou uvádzaný rozsudok SD EÚ zo dňa 09.11.2016 vo veci C-42/15. V týchto rozhodnutiach bol vyslovený záver, že v zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z.z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Aj z tohto dôvodu je argumentácia súdu prvej inštancie, že zmluva v rozpore s § 9 ZoSÚ neobsahovala členenie splátky, neadekvátna.

22. Odvolací súd má za to, že zopakovaním dokazovania a opätovne rozhodnutím vo veci (s prihliadnutím aj na ustanovenie § 390 CSP), odstránil vytýkaný nedostatok žalovaným v odvolaní, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné a arbitrárne, keď sa súd prvej inštancie nevysporiadal so základnými skutočnosťami odôvodňujúci uplatňovaný nárok.

23. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že žiadnej zo sporových strán nepriznal nárok na náhradu trov konania. Pri rozhodovaní vychádzal z ustanovenia § 396 ods. 2 CSP (ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie), § 255 ods. 2 CSP (ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania právo). V preskúmvanej veci si žalobcovia uplatnili nárok v celkovej výške 2.066,48 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% od 01.04.2016 do zaplatenia. Z tejto istiny im bola priznaná suma 1.100,18 € a úrok z omeškania vo výške 5% od 11.4.2016 do zaplatenia, čo ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu predstavovalo istinu 190,34 € (53,18 %), čo predstavuje ich úspech. Došlo k zamietnutiu žaloby ohľadne istiny 966,30 € spolu s úrokom z omeškania 5% od 11.4.2016 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 5% z istiny 2.066,48 € od 10.04.2016 do 10.04.2016, pričom zamietnutý úrok z omeškania ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu predstavoval spolu istinu 170,01 € (46,82 %), čo predstavuje úspech žalovaného. Na základe uvedeného čistý úspech žalobcov predstavuje 6,36 %. Podľa názoru odvolacieho súdu úspech žalobcov bol nepatrný, preto vyslovil, že žiadna zo sporových strán nemá nárok na náhradu trov konania.

24. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)